

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 5.6.2019
COM(2019) 508 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

**k národnímu programu reforem Řecka na rok 2019 a stanovisko Rady k programu
stability Řecka z roku 2019**

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Řecka na rok 2019 a stanovisko Rady k programu stability Řecka z roku 2019

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy², a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 21. listopadu 2018 přijala Komise roční analýzu růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2019. Tento dokument náležitě zohlednil evropský pilíř sociálních práv, který společně vyhlásily Evropský parlament, Rada a Komise dne 17. listopadu 2017. Priority této roční analýzy růstu potvrdila dne 21. března 2019 Evropská rada. Dne 21. listopadu 2018 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování, ve které je Řecko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne Komise přijala rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které Evropská rada potvrdila dne 21. března 2019. Doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny (dále jen „doporučení pro eurozónu“) přijala Rada dne 9. dubna 2019.
- (2) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik v hospodářské a měnové unii by Řecko jakožto členský stát, jehož měnou je euro, mělo zajistit, aby doporučení pro eurozónu,

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

jak je promítnuto do níže uvedených doporučení č. 1 a 2, bylo plně a včas provedeno. Doporučení pro eurozónu pomohou naplnit zejména reformy v souladu se závazky po ukončení programu a zaměření hospodářské politiky týkající se investic na uvedené specifické oblasti.

- (3) Dne 27. února 2019 byla zveřejněna zpráva o Řecku³ pro rok 2019. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Řecko učinilo v plnění svých národních cílů v rámci strategie Evropa 2020. Součástí zprávy byl rovněž hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011, jehož výsledky byly taktéž zveřejněny dne 27. února 2019⁴. Komise na základě své analýzy dospěla k závěru, že se Řecko potýká s nadměrnou makroekonomickou nerovnováhou. Zjištěná nadměrná nerovnováha souvisela zejména s vysokým veřejným dluhem, negativní čistou investiční pozicí vůči zahraničí, vysokými úvěry v selhání na rozvahách bank a stále vysokou mírou nezaměstnanosti. Hluboké institucionální a strukturální reformy, které byly zahájeny v posledních letech k modernizaci ekonomiky a státu, budou navíc vyžadovat mnoho let soustavného provádění, než se jejich dopad plně projeví.
- (4) Dne 26. dubna 2019 předložilo Řecko svůj národní program reforem na rok 2019 a dne 30. dubna 2019 svůj program stability z roku 2019. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.
- (5) V souladu s článkem 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013⁵ může Komise členský stát požádat, aby svou dohodu o partnerství a příslušné programy přezkoumal a navrhl změny, je-li to nezbytné, aby se podpořilo provádění příslušných doporučení Rady. Podrobnosti o tom, jak bude Komise uvedené ustanovení používat, byly uvedeny v pokynech k uplatňování opatření propojujících účinnost ESI fondů s řádnou správou ekonomických záležitostí⁶.
- (6) Na Řecko se v současnosti vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu a přechodné pravidlo pro zadlužení. Tato země by si rovněž měla nadále udržovat zdravou fiskální pozici, která jí zajistí splnění cíle primárního přebytku ve výši 3,5 % HDP v roce 2018 a ve střednědobém horizontu, jak je stanoveno v rozhodnutí (EU) 2017/1226 dne 30. června 2017⁷. Na jaře roku 2018 nevydala Rada pro Řecko v rámci evropského semestru doporučení, jelikož v souladu s článkem 12 nařízení (EU) č. 472/2013⁸ bylo v té době Řecko jakožto stát podléhající makroekonomickému ozdravnému programu osvobozeno od sledování a posuzování v rámci evropského semestru. Rámec po ukončení programu pro Řecko s sebou nese aktivaci posíleného dohledu spolu se začleněním Řecka do rámce evropského semestru pro koordinaci

³ SWD(2019) 1007 final.

⁴ COM(2019) 150 final.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁶ COM(2014) 494 final.

⁷ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2017/1226 ze dne 30. června 2017, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2016/544, kterým se schvaluje makroekonomický ozdravný program pro Řecko (2015/1411) (Úř. věst. L 174, 7.7.2017, s. 22).

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 472/2013 ze dne 21. května 2013 o posílení hospodářského a rozpočtového dohledu nad členskými státy eurozóny, jejichž finanční stabilita je postižena či ohrožena závažnými obtížemi (Úř. věst. L 140, 27.5.2013, s. 1).

hospodářských a sociálních politik a maximalizaci synergií mezi posíleným dohledem a postupy v rámci evropského semestru.

- (7) Ve svém programu stability z roku 2019 plánuje vláda na období 2019–2022 celkový přebytek státního rozpočtu ve výši 1,1 % a 1,7 % HDP. Vláda stanovila střednědobý rozpočtový cíl – počínaje rokem 2020 dosáhnout rozpočtového přebytku ve výši 0,25 % HDP ve strukturálním vyjádření. Na základě přepočteného strukturálního salda⁹ se plánuje překročení střednědobého rozpočtového cíle v průběhu celého programového období a očekává se pozvolný pokles poměru hrubého vládního dluhu k HDP na 153,3 % v roce 2022. Makroekonomický scénář, z něhož tyto rozpočtové projekce vychází, byl schválen nezávislým orgánem, a je příznivý. Na základě prognózy Komise z jara 2019 se očekává, že strukturální saldo zaznamená přebytek ve výši 1,9 % HDP v roce 2019 a 0,8 % HDP v roce 2020, což je nad úroveň střednědobého rozpočtového cíle. Předpokládá se, že veřejné zadlužení bude mít i nadále jasnou sestupnou tendenci a v roce 2019 bude v souladu s přechodným pravidlem pro zadlužení a v roce 2020 s pravidlem pro zadlužení. Na základě prognózy Komise z jara 2019, a tedy bez ohledu na nová opatření, která byla přijata po datu uzávěrky, se očekává, že Řecko v letech 2019 a 2020 celkově splní ustanovení Paktu o stabilitě a růstu. Ze stejného důvodu se má za to, že Řecko splní cíl primárního přebytku ve výši 3,5 % HDP, který se sleduje na základě rámce posíleného dohledu.
- (8) Součástí programu stability ani prognózy Evropské komise z jara 2019 nejsou nová trvalá opatření, která byla oznámena a přijata krátce po jejich předložení a datu uzávěrky. Komise odhaduje, že v roce 2019 a v následujících letech překročí fiskální dopad těchto opatření 1,0 % HDP. Usoudila rovněž, že přijetí těchto nových opatření představuje riziko s ohledem na dohodnutý cíl primárního přebytku, který se sleduje na základě rámce posíleného dohledu a je stanoven v rozhodnutí (EU) 2017/1226 ze dne 30. června 2017. Navíc se očekává, že nová opatření sníží strukturální saldo, což vede k obavám, zda bude v roce 2020 dosaženo střednědobého rozpočtového cíle. Na podzim roku 2019 však bude provedeno přehodnocení, jehož součástí bude revize použitelné referenční hodnoty pro míru růstu čistých výdajů v roce 2020. Dle předpovědi bude dluh sektoru vládních institucí nadále klesat, plnění doporučené hodnoty pro snižování dluhu by však mohlo být ohroženo. V důsledku nově přijatých opatření bude situaci třeba na podzim přehodnotit. V návaznosti na úspěšné ukončení programu finanční pomoci v rámci Evropského mechanismu stability je Řecko předmětem dohledu po ukončení programu, jenž je součástí procesu evropského semestru, a posíleného dohledu v souladu s nařízením (EU) č. 472/2013. Aktivace posíleného dohledu pro Řecko¹⁰ potvrdila, že ve střednědobém horizontu musí Řecko nadále přijímat opatření k řešení příčin či možných příčin makroekonomické nerovnováhy a současně s tím také provádět strukturální reformy na podporu silného a udržitelného hospodářského růstu. Na zasedání Euroskupiny dne 22. června 2018 se Řecko zavázalo, že bude pokračovat ve všech hlavních reformách přijatých v rámci programu až do jejich úplného dokončení. Řecko se též zavázalo k provádění konkrétních opatření v oblasti fiskálních a fiskálně-strukturálních politik, sociálního zabezpečení, finanční stability, trhu práce a výrobního trhu, privatizace a veřejné správy. Řecko čtvrtletně podává zprávy o pokroku, přičemž provádí své závazky pod

⁹ Cyklicky očištěné saldo, bez vlivu jednorázových a dočasných opatření, přepočtené Komisí za použití společně dohodnuté metodiky.

¹⁰ Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/1192 ze dne 11. července 2018 o aktivaci posíleného dohledu pro Řecko (Úř. věst. L 211, 22.8.2018, s. 1) a prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/338 ze dne 20. února 2019 o prodloužení posíleného dohledu pro Řecko (Úř. věst. L 60, 28.2.2019, s. 17).

posíleným dohledem s tím, že příznivá zpráva může každých šest měsíců vytvořit podmínky pro opatření ke snížení dluhového břemene ve výši 0,7 % HDP ročně. Uvolnění první tranše politicky podmíněných dluhových opatření ve výši 970 milionů EUR Euroskupina odsouhlasila v dubnu 2019. Třetí zpráva o posíleném dohledu, která hodnotí pokrok, jenž Řecko učinilo v provádění svých závazků, byla zveřejněna dne 5. června 2019.

- (9) Reformy, které zlepšují podnikatelské prostředí a kvalitu institucí, zejména efektivnost soudnictví, by podpořily ekonomickou odolnost Řecka, zlepšily platební kázeň, a měly by mít významný dopad na investiční rozhodnutí a schopnost přilákat podniky. Navzdory nedávným zlepšením se řecký soudní systém stále potýká s problémy a vykazuje neefektivitu, jelikož přijetí rozhodnutí je často zdoluhavé, a nevyřízené případy negativně ovlivňují produktivitu soudů. Další cílená opatření v této oblasti jsou tedy zásadní také proto, aby usnadnila hladké fungování finančního systému a pomohla využít investiční potenciál.
- (10) Několikaleté období nedostatku investic vedlo v Řecku k závažným investičním mezerám. Zvyšování investic podporujících růst bude mít zásadní význam pro posilování dlouhodobého růstu a snižování regionálních rozdílů. Ve zprávě o zemi byly identifikovány prioritní oblasti pro investice veřejného a soukromého sektoru.
- (11) Vyšší investice do vzdělávání a odborné přípravy mají zásadní význam pro zlepšení produktivity Řecka a dlouhodobý růst podporující sociální začlenění, jakož i pro odstranění překážek růstu v inovativních odvětvích. Řecký vzdělávací systém čelí několika problémům s nedostatečnými zdroji, nízkou autonomií, nedostatečnými základními dovednostmi (včetně těch digitálních) a přetrvávajícím nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi. Na všech úrovních ve velké míře chybí vyvozování odpovědnosti a monitoring, které jsou nezbytné pro zlepšování kvality vzdělávacího systému. Základem udržitelného růstu je podpora kvalitního inkluzivního vzdělávání a odborné přípravy, vytváření užších vazeb mezi vzděláváním a potřebami trhu práce, zlepšování atraktivity odborného vzdělávání a přípravy a zvyšování účasti na celoživotním učení.
- (12) Podíl dlouhodobě nezaměstnaných, kteří v roce 2018 představovali 70 % nezaměstnaných v Řecku, je velice vysoký a znepokojení vyvolává i vysoká nezaměstnanost mladých lidí a nízká účast žen na trhu práce. Intervence by se měly zaměřovat na zlepšování vyhlídek na zaměstnání, podporu účasti na trhu práce a podporu podmínek pro vytváření pracovních míst. Účinný sociální dialog a odpovědné sociální partnerství mohou v Řecku podporovat prostředí pro provádění dlouhodobých reforem, které si jejich účastníci vezmou za své, což povede k lepšímu fungování trhu práce.
- (13) Pro Řecko je charakteristická vysoká míra nerovnosti příjmů a země má nejnižší dopad sociálních transferů na snížení rizika chudoby v EU (15,83 % v roce 2017 oproti průměru EU ve výši 33,98 %). Investice by se měly zaměřit na zlepšení přístupu k inkluzivním, dostupným a vysoce kvalitním sociálním službám, jakož i na rozvoj center denní péče. Podpora nejchudších osob a podpora sociální integrace dětí ohrožených chudobou, osob se zdravotním postižením, migrantů a uprchlíků, poskytovaná s ohledem na zeměpisné rozdíly, by zlepšila sociální začleňování v Řecku.
- (14) Řecko v roce 2017 zahájilo dalekosáhlou reformu systému primární zdravotní péče, která má zásadní význam pro zajištění její dostupnosti a vyžaduje soustavné investice prostřednictvím zavedení místních center zdravotní péče (tzv. „TOMY“ center).

- (15) Řecký dopravní systém čelí závažným výzvám, jelikož se z velké části opírá o silniční síť, a je tedy silně závislý na ropě, přičemž všechna hlavní spojení obsluhují trasu mezi městy Atény a Soluň. Náklady na dopravu jsou i nadále vysoké, přičemž kvalita služeb, bezpečnostní normy a rozšíření inteligentního dopravního systému zůstávají na nízké úrovni. Zapotřebí jsou nové investice pro rozšíření multimodální dopravy a podporu regionální integrace a rozvoje měst.
- (16) Hlavní oblastí, do které je zapotřebí dále investovat s cílem sladit normy ochrany životního prostředí Řecka s ostatními zeměmi EU, je zpracování pevného odpadu a čištění městských a průmyslových odpadních vod. Hlavním strukturálním problémem i nadále zůstává nakládání s pevným odpadem, jelikož Řecko výrazně závisí na skládkování a mechanicko-biologickém zpracování namísto využívání modernějších postupů. Podíl recyklovaného komunálního odpadu navíc představuje pouze třetinu průměru EU. Investice jsou rovněž zapotřebí pro zlepšení čištění vod, boj proti zasolování podzemních vod a podpůrná opatření zaměřená na předcházení povodním a obnovení přirozeného toku řek.
- (17) Nedostatečně rozvinuté infrastruktury zvyšují náklady na energii pro podniky a domácnosti a brzdí využívání energie z obnovitelných zdrojů. V této souvislosti Řecko čelí specifické výzvě v oblasti propojení elektrické přenosové soustavy na některých ostrovech a spojení se sousedními zeměmi. Další rozvoj komerční plynárenské infrastruktury by přispěl k růstu trhu. Reforma trhu s plynem i trhu s elektřinou by měla usilovat o využití příležitostí, které tyto nové infrastruktury nabízí.
- (18) Digitální transformace hospodářství a společnosti je i nadále náročná, jelikož dostupnost vysokorychlostních širokopásmových sítí je špatná a digitální dovednosti se nachází hluboko pod průměrem EU. Řecko potřebuje zejména investovat do informační a komunikační technologie a rovněž kompenzovat propad investic z období krize. Nedostatečné širokopásmové připojení s vyšší rychlostí brzdí dynamické podniky orientované na vývoz. Investice do inovací a dovedností občanů nestačí k podpoře růstu produktivity a nedostatečné digitální dovednosti obyvatelstva obecně vytváří překážky při hledání zaměstnání a brání rozvoji inovativních podniků.
- (19) Pro stimulaci tržně zaměřených investic do výzkumu a vývoje, které nadále zůstávají na nízké úrovni a mají nepříznivý vliv na růstový potenciál Řecka, je nezbytné obnovení strategií „inteligentní specializace“ na vnitrostátní a regionální úrovni a přijetí dalších opatření k řešení nejpalčivějších slabin systému výzkumu a inovací. Pokroku na poli vědecké excelence brání nízká míra veřejného výzkumu a vývoje, neexistence systémů financování založených na výkonu a slabé propojení mezi vědou a podniky. Vyšší investice jsou zapotřebí i pro zvýšení míry technologického rozvoje, která se odráží ve velmi nízkém počtu patentů v porovnání s ostatními členskými státy, a aby bylo možné plně využít potenciál začínajících a rychle se rozvíjejících podniků.
- (20) Průřezovým tématem jsou investice do obnovy sociálně slabých městských částí, ostrovů a hornatých území, které jsou nezbytné pro vyrovnání ztráty a zhoršené kvality fyzického a lidského kapitálu země během hospodářské krize. Konkrétní krátkodobou až střednědobou prioritou je udržitelná obnova znevýhodněných a/nebo deindustrializovaných oblastí v městských aglomeracích Atény-Piraeus a Soluň a v hlavních okrajových městských centrech (Patras, Heraklion, Larissa, Ioannina, Agrinion a Chalkis). Do dlouhodobých priorit patří rozvoj udržitelných výrobních činností, modernizace systémů mobility a bezpečnostních systémů, energetická účinnost a obnovitelná energie, ochrana životního prostředí a zlepšení odolnosti vůči přírodním rizikům a sociálně-ekonomickým krizím. Intervence by se měly zaměřit

také na sociální začleňování, integraci migrantů, osvojování dovedností za účelem snižování nezaměstnanosti a na kulturní aktivity s cílem zvýšit atraktivitu znevýhodněných oblastí. Řešení těchto problémů prostřednictvím integrovaných strategií obnovy měst by zajistilo co nejvyšší šance na dosažení nejlepších hospodářských, sociálních a environmentálních výsledků.

- (21) K řešení některých nedostatků, které jsou uvedeny v doporučeních, zejména v oblastech, které jsou zahrnuty do přílohy D zprávy o Řecku¹¹, by mohlo přispět programování fondů EU na období 2021–2027. Řecko by tedy mohlo fondy co nejlépe využít ve vztahu k určeným odvětvím a s ohledem na regionální rozdíly. Důležitým faktorem pro úspěšnost investic je posílení správní kapacity k řízení zmiňovaných fondů.
- (22) V kontextu evropského semestru 2019 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Řecka, kterou zveřejnila ve své zprávě o Řecku pro rok 2019. Posoudila také program stability z roku 2019 a národní program reforem na rok 2019. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Řecku, ale také jejich soulad s unijními pravidly a pokyny. Odráží se zde potřeba posílit celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.
- (23) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability z roku 2019 a dospěla ke stanovisku, že Řecko zřejmě Pakt o stabilitě a růstu dodrží.
- (24) Na základě hloubkového přezkumu Komise a tohoto posouzení přezkoumala Rada národní program reforem na rok 2018 a program stability z roku 2018. Její doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011 jsou promítnuta do níže uvedených doporučení č. 1 a 2. Tato doporučení rovněž přispívají k provádění prvních čtyř doporučení pro eurozónu,

DOPORUČUJE Řecku v letech 2019 a 2020:

1. Dosáhnout udržitelného hospodářského oživení a odstranit nadměrné makroekonomické nerovnováhy pokračováním v reformách a jejich dokončováním v souladu se závazky přijatými po ukončení makroekonomického ozdravného programu na zasedání Euroskupiny dne 22. června 2018.
2. Zaměřit hospodářskou politiku související s investicemi na udržitelnou dopravu a logistiku, ochranu životního prostředí, energetickou účinnost, využívání energie z obnovitelných zdrojů, projekty propojení soustav, digitální technologie, výzkum a vývoj, vzdělávání, dovednosti, zaměstnatelnost, zdraví a obnovu městských oblastí s ohledem na regionální rozdíly a potřebu zajistit sociální začleňování.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda*

¹¹ SWD(2019) 1007 final.